

kterékoli pěticiferné číslo vydaných losů. Při tahu bylo vždy nejprve z prvního osudí vylosováno číslo „základní“ a jím bylo určeno, že vyhrávají všechny losy končící tímto číslem. Poté bylo určeno současnými tahy z druhého číselného osudí, která čísla losů končící vylosovaným „základním“ číslem vyhrávají výhru vyšší. Uvedme příklad. Bylo-li z prvního číselného osudí vylosováno číslo 32, bylo tím určeno, že vyhrávají veškeré losy končící číslem 32. Vyhrávaly tedy losy čísel 32, 132, 232 atd. Byl-li pak z druhého osudí vylosován svitek s číslem 585 a z osudí „výherního“ svitek s označením 2000 Kč připadla na los 58532 výhra 2000 Kč. Na každé základní číslo připadl určitý počet vyšších výher. Všechny ostatní losy končící vylosovaným základním číslem vyhrávaly výhry nízké.

Uvedený způsob losování řešil pracnost slosování, ale byl velmi kritizován, protože vyřazoval velké množství hráčů ze hry. Přesto se toto losování setkalo s nadšením hráčů. Později však jeho kritika převládla. Zkrácený způsob losování tak vydržel jen osm loterií a počínaje 17. třídní loterií se znovu přistoupilo k individuálnímu způsobu losování. Problém pracnosti a časové náročnosti byl řešen novou metodou - zavedením sérií. Celkový počet 240 000 vydaných celých losů tak byl vytištěn ve dvou sériích označených na losech „I. série“ a „II. série“. Nelosovalo se proto z 240 000 losů, ale jen ze 120 000 čísel a prakticky bylo

Objednací listek.

Zalíbilo mi:

..... celý ..... los ..... čtvrtin ..... los .....
 ..... polovin ..... los ..... osmin ..... los .....

s úhradou herního plánu a sázkou.
 Losy mohou explikovat až před tahem.

Jméno .....

Příjmení .....

Povolání .....

Bydliště .....

Pošta (ulice) .....

Co se nahodí, štěstí.
 157

Prodejna třídní loterie
 Marie Bandybayové - Konečnická, dříve
„LOSÝ BELLAK“

Praha I,
 Hradcební ul. č. 3

jaké známka
 —
 Malo peněz i svezhlaceni

vylosováno jen 60 000 výher. Na každé vylosované číslo tak připadly dvě stejné výhry - jedna na los I. série, druhá na los II. série stejného čísla. I tento způsob losování však přežil jen tři loterie.

Již v roce 1925 bylo vedení ministerstva financí jasné, že cena losu je v poměru k zahraničním třídním loteriím příliš nízká a zásady československé třídní loterie jsou proto neudržitelné. A tak byla zvýšena cena losu na 370 Kč za loterii a celý los. Částka však nebyla konečná, protože si k ní směly prodejny vybírat 30 Kč zápisného. Prakticky tak hráč platil dvojnásobek proti I. třídní loterii, tj. 400 Kč.

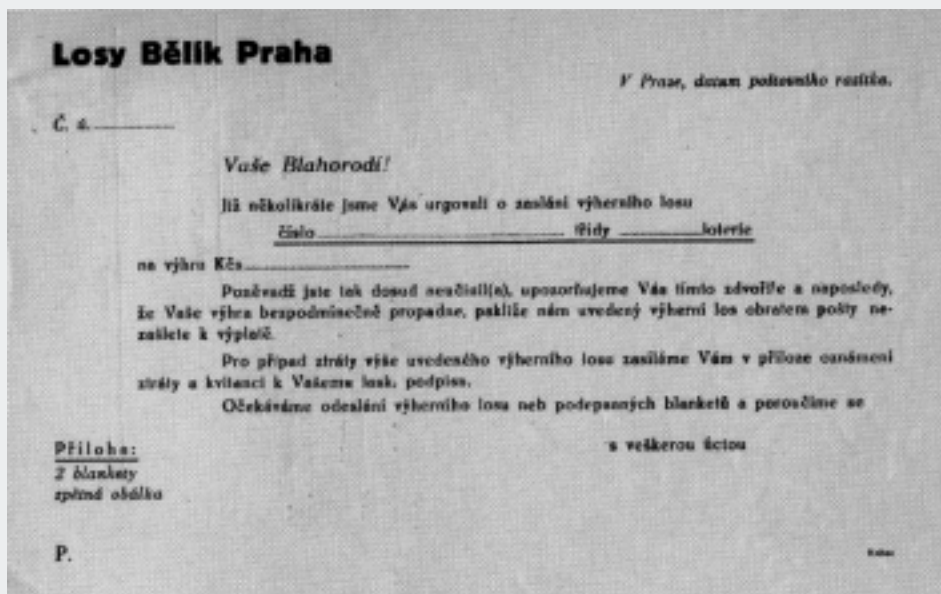
Až do roku 1927 se slosovací období jedné loterie téměř přesně krylo s kalendářním pololetím. První z ročních

loterií totiž začínaly I. třídou v lednu a druhé roční loterie I. třídou v červenci. Prodejny tento stav z obchodního hlediska tvrdě kritizovaly jako aktivitu tzv. „po sezoně“. Chtěly totiž začít s prodejem losů I. třídy již před vánočními svátky a v létě ještě v měsíci, kdy hráči neodcházel na dovolenou. Loterní ředitelství požadavkům prodejen pro zjevnou logiku návrhu vyhovělo a emise třídních loterií posunulo o měsíc dopředu. V 18. československé třídní loterii se tak slosovací období IV. a V. třídy zkrátila o měsíc. Od 20. třídní loterie byly losy vydávány opět v jedné sérii. Tah I. třídy se konal 12. prosince 1928.

NEJVYŠŠÍHO VÝTĚŽKU ČS. TŘÍDNÍ LOTERIE BYLO DOSAŽENO V LETECH 1926 A 1927, KDY BYLO VYDÁNO 240 000 LOSŮ PŘI CENĚ 400 Kč.

Adresy, na něž putovaly propagační materiály zde zobrazené či jim podobné, se získávaly především z telefonních seznamů, adresářů různých firem, profesních sdružení a spolků atd. Už tehdy byly reklamy vkládány přímo do novin. Velmi populární byl způsob rozesílání seznamů volných čísel losů s jedním vybraným, které bylo adresátovi na 14 dní rezervováno. Pokud se v této lhůtě ozval

a zaplatil, byl mu dodán originál losu. Metod bylo velké množství, mezi ty neúspěšnější patřilo publikování výher, které připadly na losy zakoupené u inzerující prodejny. Samozřejmě následovala i nabídka k prodeji dalších losů. Úplnou bombou byla výhra hlavní. Takové štěstí měla například pražská prodejna třídní loterie Hron a Smola, kde byl prodán los s výhrou 1 000 000 Kč! U Bělíků se chlubil: 5 x milion. Mezi spolehlivé reklamní předměty patřily jednolistové kalendáříky. Dny tahů loterií byly

tištěny červeně a vedle jména majícího ten den svátek bylo obvykle uvedeno i číslo třídy příslušné loterie. Mezi reklamními inovátory zářila především hvězda jmenované prodejny Hron a Smola, rozesílající pro štěstí kousky svlečené hadí kůže doplněné reklamním textem a lístkem s volnými čísly losů. Konkurence kontrovala šupinou z kapra. Banky a opravdu velké prodejny se však k podobným projevům nesnížily a svým zákazníkům (pokud splnili jejich vnitřní kritéria, např. větší odběr losů, trvalá přízeň atd.) posílaly kožené diáříky, peněženky, tužky, klíčenky s reklamou a další drobnosti, kterýžto způsob „přežil“ do 21. století. Ať se prodejny snažily sebevíc, obliba losů třídní loterie u široké veřejnosti rok od roku klesala a byli to zejména staří hráči, kdo přestával hrát. Oproti původnímu počtu 240 000 losů klesl v 19. třídní loterii počet na 200 000. Také z tohoto důvodu bylo Loterní ředitelství zavaleno nesčetnými návrhy na reformu herního plánu, které se však nesetkaly s úspěchem. Úředníci navíc naprosto ignorovali upozornění prodejen třídní loterie, které při každém tahu sdělovaly, že jim zůstává velký počet losů tzv. na nostru a musejí hrát samy. Některé reakce ředitelství byly až nepochopitelné, dalo by se říci, že doslova protilaterijní.

(pokračování příště)

